

בס"ד. ערב חג הסוכות תש"פ

לכב' ק"ק אנ"ש שי' שע"י האיחוד האירופאי – בריסל
ו- virtual community at sichosacademy.org

תזכורת לימים האחרונים דחג הסוכות, זמן שמחתינו, תש"פ
[אסור להעתיק או לפרסם בשום אתר בלי רשות בעורך]

הנסיון הראה, שכדאי שכל ערב, הבעה"ב והבעה"ב'סטע יקראו את זה ביחד כדאי להתכונן ליום המחרת כדבעי ולמנוע היפך שמחת החג וכו' ואדרבה – לגרום שמחת החג.

ויה"ר שנחגוג שמחת תורה בבית המקדש השלישי.
הרב לוי יצחק גרליק
Rabbigarelik@sichosonline.org

לתלות על המקרר וכיו"ב.

* * *

לוודא שיש את כל הענינים דלקמן:

1. **ערבות להושענות** - שלכל בני הבית (אפילו קטנים בני יומן) ישנן ערבות עבור "הושענות" ליום הושענא רבה.
2. **קרעפכין¹** - להכין קרעפכין עבור הסעודה דהושענא רבה.
3. **דבש** - להכין דבש.
4. **יין** - עבור הכוס ששותים ביום הושענא רבה (עבור שמחת החג) ועבור שני ימי החג.
5. **נר ארוך הדולק לכה"פ 24-48 שעה**: לאלה שאין להם גז עם אש דולקת במשך שני ימי החג, צריכים לקנות נר ארוך (כמו יארצייט-ליכט וכיו"ב) שידלקו לכה"פ 26 שעה (או נר א' שדולק לכמה ימים), עבור הדלקת הנרות של ליל שמחת תורה (ואם תצטרך לאש ביום שמח"ת וכו'). ולמי שיש להם גז דולקת וגם משרתת בבית, גם כדאי שידליקו הנר ארוך, כי הרבה פעמים קורה שהמשרתת מכבה את הגז.
6. **Carbon monoxide detector**: מי שיש להם גז דולק, לוודא שהאוורור בבית הוא כדבעי ושיש להם carbon monoxide detector מתוקן ומעודכן וכו'.
7. **נרות ונרונים**: להכין מספיק נרות עבור הדלקת הנרות של שני הימים של יו"ט. לאלה שמתמשים ב"נרונים" (עבור הדלקת הנרות - שמוכרח לנקות אותם לפני השימוש), להכין מספיק נרונים נקיים עבור ב' הדלקות (כי ישנה שאלה בנוגע להסרת הפחית וכו').
8. **"דגלים" או "ספר תורה"** של הילדים, עבור הקפות.

מוצאי שבת – ליל הושענא רבה בלילה

האושפיזין של הושענא רבה: דוד המלך ואדמו"ר הרש"ב (הצד השווה שביניהם: ספירת המלכות, דוד המלך ואדמו"ר הרש"ב נולד בשנת כתר"א).

* למרות הזמן הקצר – משתתפים בשמחת בית השואבה.

* **ספר דברים**: לפני חצות הלילה (ראה בלוח המקומי), האבא (ושאר הזכרים) אומר(ים) כל ספר דברים-משנה תורה [הטעם מבואר בארוכה בכתבי האריז"ל בפע"ח שער הלולב פ"ה], ואפשר לאומרו בבית. לזכור שבדרך כלל זה לוקח בין שעה וחצי לשעתיים וחצי.

* **תהילים והלילה**: אחר חצות הלילה, [בשעה 1 אחר חצות] האבא (ושאר הזכרים) הולך(ים) לבית הכנסת לומר כל התהילים ומביא(ים) הביתה התפוחים (ודבש) שקיבלו מהגבאי (ואוכלם או בסוכתו או בסוכת בית הכנסת). בליובאוויטש היו נעורים כל הלילה.

יום הושענא רבה – יום ראשון

* **נטילת לולב** - מברכים על נטילת לולב (ולא שהחיינו) על הד' מינים בבוקר בסוכה (אם אפשרי, ואם לא אפשר - מברכים בבית, או בבית הכנסת). לוקחים את הלולב ביד ימין ומברכים ברכת "על נטילת לולב" ואח"כ מצרפים את האתרוג ועושים את הנענועים.

¹ בספר המנהגים ע' 58 מובא ענין אכילת הקרעפכין רק בנוגע לערב יום כיפור ובהערה מביא שלכאז' הטעם השייך לערב יום כיפור אינו שייך להושענא רבה. וראה מ"ש ב"התקשרות" גליון רכ. אבל ראה בהתועדויות תנש"א חלק א' ע' 213 הערה 11. ועפ"ז כתבתי בפנים המנהג.

תפלת שחרית

- * לוקחים לבית הכנסת הד' מינים וה"הושענות".
- * להבהיר בבית שהתפילה מתארכת לערך חצי שעה יותר משאר ימי חול-המועד מפני ה"הושענות".
- * לפני הלל מסירים את שתי הכריכות העליונות (המכוסות) שסביב הלולב. אחרי הלל והושענות עושים חביטת ה"הושענות".
- * אלה שמתפללים/ות בבית יכולים לחבוט את ה"הושענות בבית. [כמובן שההורים יעזרו לבניהם הקטנים].
- * לאחרי שגמרו עם הד' מינים, יש כאלה שמשאירים אותם בבית הכנסת, יש כאלה שמביאים אותם הביתה [ע"מ לשים הערכות בשריפת החמץ, בתנור של המצות וכו']. איך שיהי' - כדאי להצניע אותם לפני כניסת החג של שמיני עצרת בכדי שלא להכנס לשאלות של "מוקצה" ביו"ט וכו'.

במשך היום

1. תפוח בדבש – אם עדיין לא אכלו – לאכול בסוכה מהתפוחים (בדבש) שהאבא הביא מהביהכ"נ.
2. צדקה – מוסיפים בצדקה ובפרט לעניים עבור צרכי החג.
3. להכין את ה"דגלים" או "ספר תורה" של הילדים, עבור הקפות.
4. לסדר ה"שעון –שבת" עבור ב' ימי החג.
5. להכין את הצדקה שנותנים לפני הדלקת הנרות עבור ב' הימים של יו"ט.

בסעודת היום

- * טובלים המוציא בדבש (הפעם האחרונה בתשרי) ועל השולחן מונח גם מלח.
- * אוכלים קרעפכין.
- * שותים כוס יין (כמו בכל יום דחול המועד).

תפלת המנחה

- * בתפלת המנחה אומרים "לדוד ה' אורי" בפעם האחרונה בתוך סדר התפלה.

ליל שמיני עצרת - בכניסת החג

- * לוודא שהצניעו את הד' מינים (מפני החשש של מוקצה וכו').
- * לבדוק את השעון שבת עבור ב' ימי יו"ט.
- * לאלה שאין להם גז דולק – להדליק את הנר הארוך. ולאלה שיש להם משרתת, להדליק את הנר הארוך אפי' אם יש להם גז דולק.

הדלקת הנרות

1. זמן הדלקת נרות הוא 18 (או 23) דקות לפני השקיעה (ראה בלוח המקומי) – ואם אפשרי – להדליק בסוכה. [אם איחרה – מותרת להדליק אחרי זה – אבל רק מאש דולקת!].
2. אלה שאוכלות אצל אחרים – לא לשכוח להדליק נרות יו"ט. אם שכחו – צריכות להתקשר לרב אחרי החג ולברר מה לעשות בעתיד.
3. נותנים לצדקה עבור ב' הימים.
4. מברכים ב' ברכות: 1. להדליק נר של יום טוב 2. שהחינו.

* * *

אדמו"ר הריי"צ אמר: "צריכים לייקר את הארבעים ושמונה השעות של שמיני עצרת ושמחת תורה, בכל רגע אפשר לשאוב בדליים ובחביות בגשמיות וברוחניות – וזאת ע"י הריקודים".

* * *

האושפיזין של שמיני עצרת: שלמה המלך ואדמו"ר הריי"צ (הצד השווה שביניהם: מדירת עראי לדירת קבע; בירור העולם).

תפילת ערבית

- * מתחילים מ"שיר המעלות".
- * תפלת העמידה של שלש רגלים. (המשניות וקדיש דרבנן לאבלים הם אחרי קדיש תתקבל שאחרי תפילת העמידה, לפני ההפסקה).
- * לפני "עלינו לשבח" עושים הפסקה. עורכים קידוש בסוכה (סדר הקידוש ראה להלן) ואח"כ עורכים ה"הקפות".
- * אחרי גמר ההקפות אומרים "עלינו לשבח".

סעודת הלילה

- * אוכלים בסוכה.
- * סדר הקידוש: יין, קידוש, שהחיינו.
- * אין מברכים לישב בסוכה.
- * טובלים את החלה במלח (ואין טובלין את החלה בדבש).
- * בברכת המזון מוסיפים:
 - א. יעלה ויבוא [שכחו יעלה ויבוא בברכת המזון וכבר התחילו הברכה הבאה צריכים לחזור לראש].
 - ב. 1. הרחמן של יו"ט, 2. אין אומרים הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת.

יום שמיני עצרת – (יום שני בשבוע)

- * לסדר שהילדים שיכולים ללכת לבית הכנסת – שילכו לברכת כהנים המתקיימת בסוף תפלת מוסף.
- * תפלת העמידה היא של שלש רגלים. אחרי תפילת העמידה אומרים הלל שלם, ואין אומרים הושענות.
- * אומרים "יזכור" לפני תפילת מוסף. [אין מנהגינו להדליק נר ל"יזכור"].
- * אלה שלא יכולים/ות ללכת לבית הכנסת ל"יזכור" יכולים/ות לאומרו בבית ביחידות.
- * בתפלת מוסף מתחילים לומר: משיב הרוח ומוריד הגשם. אלה שמתפללים/ות בבית, ישערו מתי מתפללים מוסף בבית הכנסת ואז יתפללו מוסף ויאמרו משיב הרוח ומוריד הגשם (אם בטעות אמרו "מוריד הטל" אין צריך לחזור התפילה).

סעודת היום

- * סעודת היום אוכלים בסוכה.
- * קידוש היום: אתקינו, אלה מועדי גו', בורא פרי הגפן ואין מברכים לישב בסוכה.
- * טובלים את החלה במלח (ואין טובלין את החלה בדבש).
- * בברכת המזון מוסיפים:
 - א. יעלה ויבוא [שכחו יעלה ויבוא בברכת המזון וכבר התחילו הברכה הבאה צריכים לחזור לראש].
 - ב. הרחמן של יו"ט, ואין אומרים הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת.

במשך היום

- * מעבירים הסדרה – שנים מקרא וא' תרגום - של וזאת הברכה.
- * אסור להכין מיו"ט ראשון ליו"ט שני. כל ההכנות לסעודת הערב מתחילות רק אחרי צאת הכוכבים (ראה בלוח המקומי).
- * תהלוכה: מנהג חב"ד שהולכים ל"תהלוכה".

תפלת המנחה

- * מתפללים תפלת העמידה של שלש רגלים (לזכור לומר משיב הרוח ומוריד הגשם. שכח – אין צריך לחזור).
- * לפני סוף היום נכנסים לסוכה ואוכלים או שותים משהו כדי "להיפרד מהסוכה". (ואין מנהגנו לומר "יהי רצון" או נשיקה לסוכה וכו').

ליל שמחת תורה –

- * אחרי צאת הכוכבים – (ראה בלוח המקומי) (מתפללים/ות תפלת ערבית) ויכולים/ות לעשות את כל ההכנות לסעודה וכו'.
- * הסדר של הערב בבית הכנסת הוא: תפלת ערבית (עד לפני עלינו לשבח, כדלהלן), קידוש והתוועדות (בבית הכנסת או בבית אבל לא בסוכה), הקפות (ובסופם עלינו לשבח).
- * האושפיזין של שמח"ת, הוא היום התשיעי, "לעיני כל ישראל".

תפלת ערבית

- * מתחילים מ"שיר המעלות וגו'".
- * תפילת העמידה היא של שלש רגלים. (המשניות לאבלים וקדיש דרבנן הם אחרי קדיש תקבל שאחרי תפילת העמידה, לפני ההפסקה).
- * לפני "עלינו לשבח" עושים הפסקה לקידוש (סדר הקידוש ראה להלן), עורכים התוועדות והקפות (ולאחרי ההקפות – עלינו לשבח).

הדלקת הנרות

- * מדליקים נרות יום טוב אחרי צאת הכוכבים והרבה נוהגות להדליק לפני הקידוש - בבית.
- * הדלקת הנרות היא אך ורק מאש דולקת.
- * מברכים ב' ברכות: 1. להדליק נר של יום טוב. 2. שהחיינו.

לפני הסעודה

* **לברך שכל הנשים והבחורות (ובפרט האורחות) הדליקו נרות.** אם אין מספיק נרות, לא להסתמך על זה שידליקו אח"כ בבית אלא ילכו אצל השכנים לקבל נרות וידליקו לפני הסעודה.

קידוש וסעודת הלילה

* סדר קידוש הלילה: יק"ז - יין, קידוש, זמן (שהחיינו).
* טובלים את החלה במלח (ואין טובלין את החלה בדבש).
* בברכת המזון מוסיפים:

א. יעלה ויבוא [שכחו יעלה ויבוא בברכת המזון וכבר התחילו הברכה הבאה צריכים לחזור לראש].
ב. הרחמן של יו"ט.

* **קריאת שמע שעל המיטה:** כתוב בספר השיחות תש"ד ע' 39: ידוע לכל, שבאמירת "שמע ישראל" בקריאת שמע שעל המיטה בשמחת תורה, צריך לקבל על עצמו המסירה והנתינה להרבצת התורה במסירות נפש בגופו, רוחו ונשמתו, וזו צריכה להיות כל מהותו.

יום שמחת תורה – (יום שלישי בשבוע)

* **ברכת כהנים בשחרית:** לאלה שמביאים את הילדים לברכת כהנים תחת הטלית של אביהם, צריכים לזכור שבשמחת תורה הברכת כהנים היא **בשחרית**, בחזרת הש"ץ לפני הלל. (בבית הכנסת שמתחילים להתפלל בשעה 10:00 אז) בדרך כלל זה כמה דקות לפני השעה 11:00.

* **עלי' לתורה לילדים:** לסדר שהילדים יהיו הן בברכת כהנים והן – אם אפשרי - בשעת קריאת התורה (שלאחרי ההקפות) בכדי שיקבלו עלי' לתורה!

* **קידוש אחרי שחרית:** האבא עושה קידוש (סדר הקידוש ראה להלן) בבית הכנסת אחרי תפילת שחרית לפני הקפות, ועפ"ז לתאם שארית היום....

* **הקפות:** אחרי שחרית עורכים הקפות, ולאחרי זה קריאת התורה (חתן תורה וחתן בראשית) מפטיר, שישו ושמחו, אשרי ומוסף.

ולחמשוך את השמחה למשך כל השנה כולה

סעודת החג

* סדר הקידוש ביום: אתקיננו, אלה מועדי, בורא פרי הגפן.
* טובלים את החלה במלח (ואין טובלין את החלה בדבש).
* בברכת המזון מוסיפים:

א. יעלה ויבוא [שכחו יעלה ויבוא בברכת המזון וכבר התחילו הברכה הבאה צריכים לחזור לראש].
ב. הרחמן של יו"ט.

במשך היום

* **חת"ת:** היום לומדים חת"ת של שלישי עד סוף הסדרה של פרשת וזאת הברכה, ומתחלת פרשת בראשית עד סוף יום שלישי, אבל לא על חשבון של השמחה והריקודים (ח"ו למעט בשמחת היום) אלא בזמן שמפסיק ומבטל בלאו הכי וכו'².

תפלת המנחה

* קרבנות, אשרי ובא לציון, תפלת העמידה של שלש רגלים, עלינו.

* לפני השקיעה, הרבי יורד להתוועדות. כולם נוטלים ידיים, הרבי אומר כמה שיחות (ומאמר), מזכיר אודות **קרן השנה**, **כינוס תורה**, **חת"ת** וכו'. בסופה מברך ברכת המזון, תפלת ערבית, הבדלה, כוס של ברכה שנמשך עד השעות הקטנות של הלילה....

בתפלת ערבית אומרים:

א. משיב הרוח ומוריד הגשם (אמר מוריד הטל אינו חוזר).
ב. אתה חוננתנו.
ג. ממשיכים לומר "ותן ברכה" (עוד כמה שבועות).
ד. אין אומרים ויהי נועם ו-ואתה קדוש.

² התוועדויות תשמ"ו ח"א ע' 453.

הבדלה

* הבדלה הרגילה בלי בשמים ונר, ואין אומרים ויתן לך.

בליובאוויטש מכריזים במוצאי שמחת תורה "ויעקב הלך לדרכו"

* תחנון: עד סוף חודש תשרי אין אומרים תחנון.

שבת בראשית

* בבוקר לפני התפילה אומרים כל התהילים כבכל שבת מברכים.

* מברכים החודש – ביום השלישי וביום הרביעי.

* המולד – יום שני בערב, שעה 6 עם 34 דק' ו6 חלקים.

* אין אומרים אב הרחמים.

* במנחה אין אומרים צדקתך.

* כדאי ללמוד השיחה בלקוטי שיחות חלק א בתחילתו המבאר את הפתגם:

"ווי מען שטעלט זיך אוועק שבת בראשית, אזוי פירט זיך א גאנץ יאר!"

בברכה שבשנה זו נזכה לרקוד בביהמ"ק השלישי תומ"י ממ"ש.

בברכת כט"ס
לוי יצחק גרליק